

сайти в мережі Інтернет, зокрема сайти органів законодавчої і виконавчої влади, науково-дослідних установ, бібліотек тощо.

Ретельне вивчення, систематизація і класифікація джерельно-інформаційної бази моніторингу стану і розвитку житлово-комунальної сфери дозволяє зробити висновок про необхідність застосування комплексного системного підходу до її застосування; дозволяє встановити первинні й вторинні потоки інформації, структурувати інформаційні потоки за призначенням, визначити недоліки й переваги інформаційного забезпечення історичного розрізу відповідних досліджень.

1.Шутенко Л.Н. Технологические основы формирования и оптимизации жизненного цикла городского жилого фонда (теория, практика, перспективы). – Харьков: Майдан, 2002. – 1054 с.

2.Геллер І.М. Статистика ринку житла / Ін-т стат., обліку та аудиту Держкомстату України. – К., 2000. – 190 с.

3.Манцевич Ю.М. Житло: проблеми та перспективи. – К.: Профі, 2004. – 360 с.

4.Полонін О. В. Оптимізація витрат на утримання житлового фонду в регіональному аспекті: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.10.01 / Харківська держ. академія міського господарства. – Харків, 2003. – 20с.

5.Гогохія Н.Т. Українське радянське місто 1929-1938 рр.: історико-соціальний аналіз: Автореф. дис...канд. істор. наук: 07.00.01 / Східноукраїнський національний університет ім. В.Далі. – Луганськ, 2003. – 20 с.

Отримано 20.01.2006

УДК 332.8

Н.В.КОВАЛЬЧУК

Луцький державний технічний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПЛАНУ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Розглядаються питання розробки методики формування раціонального плану соціально-економічного розвитку регіону в контексті раціонального розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг.

Україна сьогодні обрала шлях соціально-економічного розвитку, який спрямований не лише на вихід з глибокої економічної кризи, а й повну переорієнтацію економічної політики держави на людину. Тому головною метою розвитку держави та кожного її регіону має стати створення умов гідного життя людей. За основними показниками якості життя держава повинна вийти на рівень розвинутих країн світу та надати можливості кожному її громадянину самостійно формувати свій стиль життя. Адже досягнення стрімко розвиваючих країн світу та вітчизняний досвід минулих років у науковій сфері, виробництві й управлінні доводять, що сьогодні головним фактором економічного

росту країни є насамперед людина, яка, за умови створення відповідних умов життєдіяльності та життєзабезпечення, спроможна досягати унікальних результатів, застосовуючи творчі підходи до вирішення задач, неодноразово підвищувати продуктивність своєї праці.

У зв'язку з цим формування інфраструктури життєдіяльності людини, до складу якої входить житлово-комунальне господарство (ЖКГ), стає ключовим аспектом соціально-економічного розвитку України та її регіонів. Тому постає питання розробки методики формування раціонального плану соціально-економічного розвитку регіону з врахуванням розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг (РРЖКП) та підвищення діяльності господарюючих суб'єктів житлово-комунальної сфери, покращення якості послуг, що ними надаються.

Вибір раціонального напрямку розвитку РРЖКП, враховуючи особливості сучасних умов формування планів соціально-економічного розвитку як основного інструменту реалізації раціонального розвитку даного ринку, зводиться до задачі пошуку кращого рішення за наступними умовами: альтернативні рішення характеризуються декількома критеріями, які є протилежними; існує невизначеність в оцінках значень критеріїв; велика кількість альтернативних рішень, серед якої відсутнє рішення, яке краще за всіма критеріями одночасно.

Пошук кращого варіанту рішення даної задачі здійснюється за допомогою побудови інтегрованого критерію на основі аналізу експертної інформації. Такий підхід обумовлює необхідність використання теорії методів вибору оптимальних параметрів управління складними системами в умовах невизначеності.

Слід зауважити, що вирішення даної задачі зводиться до пошуку векторів управляючих впливів, які забезпечують генерацію варіантів плану соціально-економічного розвитку регіону, що відповідають критерію приросту ефективності регіонального ринку житлово-комунальних послуг, при існуючих та прогнозних обмеженнях в асигнуванні, можливостях учасників проектів розвитку, зниженні рівня вирішення інших соціально-економічних задач, а також стійкості до змін вхідних даних та умов реалізації соціально-економічного плану розвитку регіону. Так, задача вибору варіантів розвитку РРЖКП повинна вирішуватися з врахуванням наступних критеріїв: характеристик інших проектів, що включені в план соціально-економічного розвитку регіону, та їх системна узгодженість; вплив на фінансово-господарський стан підприємств, організацій ЖКГ та інших господарюючих суб'єктів; вплив реалізації плану на початкові етапи наступних періодів планування. При цьому вимоги до точності отриманих

результатів визначають можливість допущення дискретності вектора керуючих впливів. В якості можливих керуючих впливів по кожному проекту, що реалізує певний напрямок розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг, приймаються наступні рішення: включити в план без змін; змінити тривалість реалізації проекту в нормативних межах; перенести термін початку реалізації проекту за межі планового періоду; виключити з плану.

Формування планів розвитку регіону, які максимізують ефективність регіональної системи житлово-комунального господарства, можливе лише з врахуванням орієнтирів та пріоритетів розвитку даної сфери, визначених на державному рівні Законом України “Про реформування житлово-комунального господарства на період 2004-2010 роки”, програмою соціально-економічного розвитку України, на регіональному – програмою соціально-економічного розвитку регіону. Формування раціональної структури регіонального ринку житлово-комунальних послуг необхідно здійснювати на основі узагальнення вказаних документів.

Особливості кінцевої інформації, перераховані принципи побудови, послідовність вирішення та взаємозв'язок задач формування плану розвитку РРЖКП, представленого на рис.1, визначають зміст завдань, які потрібно розв'язати в процесі розробки даного плану:

1. Отримання експертної інформації, яка буде забезпечувати вибір плану розвитку РРЖКП в умовах невизначеності та конфлікту цілей. Для цього потрібно визначити форми отримання експертної інформації та склад експертної комісії, оцінку якості експертів.

2. Оскільки якість плану соціально-економічного розвитку регіону з позицій оцінки РРЖКП визначається: характеристиками (пріоритетністю) включених до нього проектів та їх системною узгодженістю; впливом на фінансово-господарський стан підприємств житлово-комунальної сфери; впливом на початкові етапи створення РРЖКП в наступні періоди планування, то побудова агрегованого критерію складається з вибору системи часткових критеріїв в кожній з перерахованих груп, групування вибраних критеріїв в кожній групі, а також побудова узагальненого критерію якості плану соціально-економічного розвитку з позицій оцінки впливу на розвиток регіонального ринку житлово-комунальних послуг.

3. Аналіз стійкості планових рішень до змін початкової інформації передбачає аналіз впливу зміни політичних, економічних та соціальних умов реалізації планів соціально-економічного розвитку регіону на відповідність вибраного рішення принципу оптимальності (максимального приросту ефективності системи житлово-комунального гос-

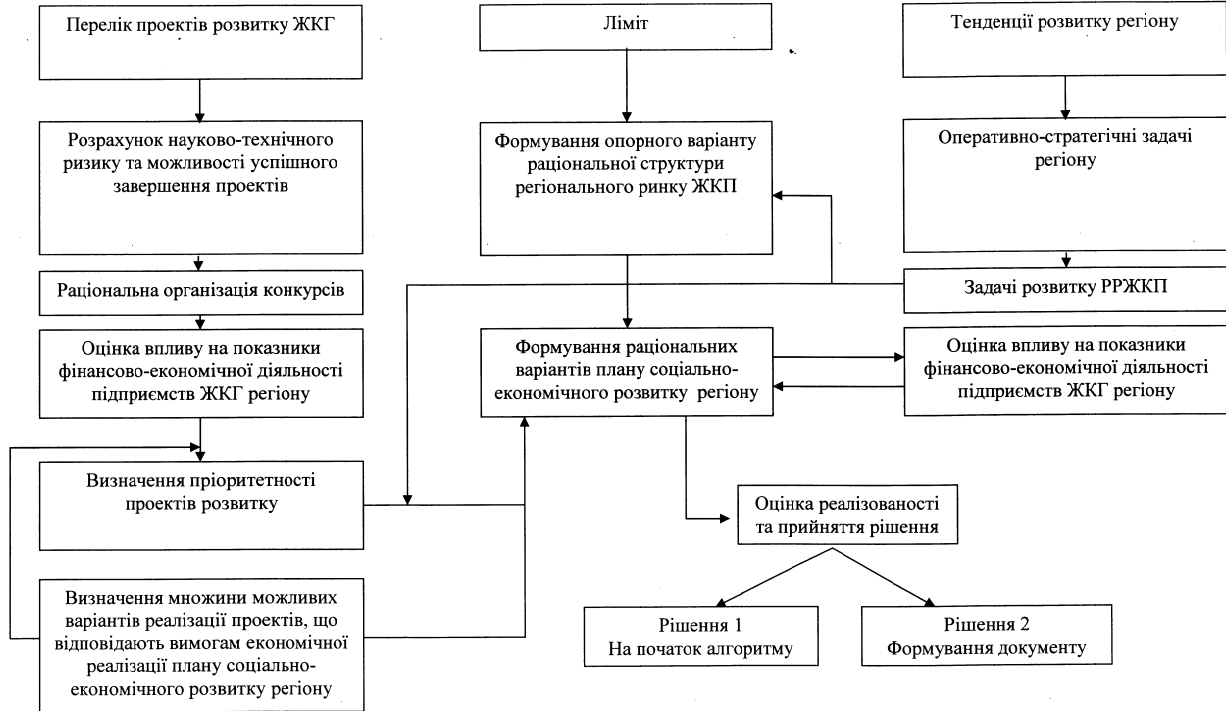

Рис.1 – Алгоритм формування розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг

подарства).

Вирішення цих завдань передбачають: необхідність розробки методу отримання та аналізу експертної інформації; визначення пріоритетності проектів розвитку регіону; обґрунтування опорного варіанту раціональної структури регіонального ринку житлово-комунальних послуг, основаної на визначенні вкладів елементів системи ЖКГ у вирішенні задач зменшення соціальної напруги в регіоні; оцінки впливу варіанту планового рішення на фінансово-економічний стан підприємств ЖКГ регіону; визначення раціонального резерву розвитку ЖКГ та обґрунтування вимог до точності отриманих результатів. Функціональна схема методу обґрунтування раціонального плану розвитку РРЖКП зображена на рис.2.

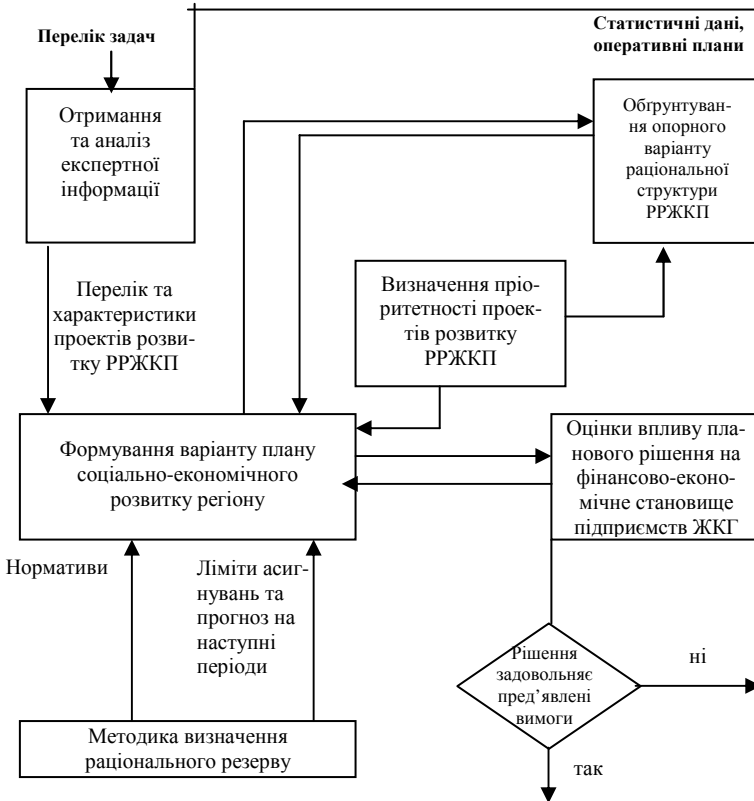

Рис.2 – Функціональна схема методу обґрунтування раціонального плану розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг

На нашу думку, для отримання та аналізу експертної інформації найкращою для експерта є система, яка складається із семи лінгвістичних перемінних: “набагато більше” - “більше” - “трохи більше” - “рівно” - “трохи менше” - “менше” - “набагато менше”. Перед початком формування експертної групи потрібно оцінити якість кожного експерту. Сьогодні існує ряд основних методів оцінки експертів: документаційний, який пропонує оцінку експерта проводити на основі кількості публікацій, вченого звання, стажу, посади; текстовий, який ґрунтується на вирішенні текстових задач, що відображають специфіку предмету експертизи; метод взаємооцінки та самооцінки; метод несуперечливих суджень, який полягає в підрахунку відносної кількості суперечливих тверджень, тобто порушення принципу транзитивності при парних порівняннях.

Отже, для підвищення достовірності регіональних експертних оцінок при обґрунтуванні раціональної структури регіонального ринку житлово-комунальних послуг та плану соціально-економічного розвитку регіону, який максимізує приріст ефективності системи ЖКГ регіону, вважаємо спочатку потрібно здійснити попередню оцінку якості експертів документаційним методом, а кінцеву – методом несуперечливих суджень.

Визначення пріоритетності проектів розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг включає формування групи показників якості плану соціально-економічного розвитку регіону. Серед показників, що характеризують проекти розвитку регіону, потрібно вибрати ті, які змінюються залежно від умов реалізації планів та найбільше впливають на прийняття планових рішень (наприклад, планово-економічні показники, які враховують можливість успішного завершення проекту розвитку ЖКГ правові та нормативні показники та ін.). На основі даних показників можна сформувані часткові критерії, що задовольняють умови використання для вирішення оптимізаційних задач. В результаті можна буде розрахувати значення показників вкладу регіональних проектів розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг у вирішення соціально-економічних задач регіону в плановому періоді.

Оцінка впливу планового рішення на фінансово-економічний стан підприємств ЖКГ враховує насамперед оцінку ступеня довіри підприємству, під якою розуміється суб'єктивна умовна ймовірність, що характеризує можливість підприємства виконати проекти у встановлені терміни, із встановленим показником якості при умові відсутності науково-технічного ризику; визначення реальної платоспроможності населення.

Обґрунтування раціонального резерву полягає у розрахунку ймовірності успішного завершення плану соціально-економічного розвитку у межах виділених асигнувань.

Отже, охарактеризовані особливості регіональної соціально-економічної системи, а також змістовні особливості вихідної задачі визначили принципи побудови, структуру та основний зміст методу планування розвитку регіональної соціально-економічної системи в інтересах підвищення інтенсивності системи ЖКГ, зниження соціальної напруги в регіоні. Наведена функціональна схема методу обґрунтування раціонального плану розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг дозволяє отримати необхідну кількісну та якісну інформацію, сформулювати агрегований критерій раціональності розподілу асигнувань на соціально-економічний розвиток регіону з врахуванням інтересів розвитку регіонального ринку житлово-комунальних послуг в умовах невизначеності.

Отримано 17.02.2006

УДК 681.3.07

М.П.ЧАЙКОВСКАЯ, канд. экон. наук

Одесский национальный университет им. И.И.Мечникова

АНАЛИЗ РИСКОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОГРАММНЫМИ ПРОЕКТАМИ НА ЭТАПЕ РАЗРАБОТКИ

Рассматриваются основные характеристики современных проектов, особенности управления ими в рамках компетенций. Выделяются критичные типы и уровни проектов. Выявлены причины возникновения рисков на этапе разработки в компетенции отслеживания качества с учетом специфики отечественных проектов.

Характерной чертой последнего десятилетия, связанного с корпоратизацией, возрождением промышленного производства, усилением конкуренции во всех сферах, активными процессами информатизации является рост интереса к новым технологиям в управлении, особенно внедрению информационных систем. Однако процесс разработки и внедрения информационной системы сегодня является сложным, длительным, дорогостоящим проектом, сопряженным с большими рисками. Необходимым условием для осуществления качественного и своевременного выполнения программных проектов является эффективное управление проектом, путем выбора соответствующей методологии.

Актуальность темы усиливается такими характерными чертами современных программных проектов, как углубление специализации, повышение требований профессионализма, динамизм требований, а также чрезвычайно низкой долей успешных проектов (28% проваль-